

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Evou Strakovou v právnej veci žalobcu xxxxxxxx, xxxxxxxx, xxxxxxxx, proti žalovanému Šxxxxxxxxxxxxxxxxx, o zaplatenie 986,91 EUR s príslušenstvom, takto

r o z h o d o l :

Žalovaný je **p o v i n n ý** zaplatiť žalobcovi 157,06 EUR s 10 % úrokom z omeškania ročne od 20.2.2009 do zaplatenia, všetko do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti súd žalobu **z a m i e t a**.

Súd určuje, že zmluvná podmienka v Dodatku k Zmluve o pripojení zo dňa 14.8.2008 č. xxxxxxxx pod bodom 2.5 v časti : „V prípade porušenia niektorej z povinnosti Účastníka, najmä ale nielen nezaplatenia splatnej ceny za Služby, je Účastník povinný uhradiť Podniku zmluvnú pokutu vo výške 15.000,- Sk (497,91 EUR). Zmluvnú pokutu podľa tohto článku bude Účastník povinný zaplatiť Podniku bez ohľadu na dĺžku doby, ktorá mu ešte zostávala do uplynutia doby viazanosti“ je ako neprijateľná **n e p l a t n á**.

Súd určuje, že zmluvná podmienka v Dodatku k Zmluve o pripojení zo dňa 16.6.2008 č. xxxxxxxx pod bodom 2.5 v časti : „V prípade porušenia niektorej z povinnosti Účastníka, najmä ale nielen nezaplatenia splatnej ceny za Služby, je Účastník povinný uhradiť Podniku zmluvnú pokutu vo výške 10.000,- Sk (331,94 EUR). Zmluvnú pokutu podľa tohto článku bude Účastník povinný zaplatiť Podniku bez ohľadu na dĺžku doby, ktorá mu ešte zostávala do uplynutia doby viazanosti“ je ako neprijateľná **n e p l a t n á**.

Žiadny z účastníkov **n e m á** na náhradu trov konania právo.

O d ô v o d n e n i e

Žalobca sa žalobou podanou na súde 3.5.2010 domáhal zaplataenia ceny služby vo výške 157,06 EUR a za nezaplataenie ceny služby za obdobie od 9.10.2008 do 10.11.2008 aj zmluvnej pokuty 829,85 EUR s 10% úrokom z omeškania od 20.2.2009 do zaplataenia. Služby žalobcu sa týkali dvoch zmlúv o pripojení a to jedná s programom Paušál 60 a druhá s programom Štedrý paušál.

Žalovaný v odpore proti platobnému rozkazu namietal, že mu bolo odopreté právo sa k veci vyjadriť a od 20.3.2009 do 8.4.2010 bol v výkone trestu, preto nemohol preberať poštu a nebolo mu umožnené dohodnúť splátkový kalendár.

Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi prečítaním zmlúv o pripojení zo dňa 14.8.2008 č. xxxxxxxx a dňa 16.6.2008 č. xxxxxxxx vrátane dodatkov, pokusu o pokonávku zo dňa 5.2.2009, doručenky, faktúr č. xxxxxxxxxxxx, xxxxxxxxxxxx, xxxxxxxxxxxx, Všeobecných obchodných podmienok žalobcu, kópiou potvrdenia o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody z 8.4.2010 a zistil tento **skutkový stav**:

Žalobca poskytuje ako operátor služby v oblasti elektronických komunikácii. So žalovaným uzavrel dve zmluvy o pripojení vrátane dodatkov.

Dňa 16.6.2008 účastníci konania uzavreli zmluvu s programom „Paušál 60“ s kúpou mobilného telefónu (MT) xxxxxxxxxxxx za zľavnenú kúpnu cenu 16,27 EUR (490,- Sk) so záväzkom žalovaného zotrvať v zmluvnom vzťahu 24 mesiacov a platiť paušálne mesačne prinajmenšom sumu 474,80 Sk (15,76 EUR). Účastníci dohodli aj zmluvnú pokutu 10.000,- Sk (331,94 EUR) okrem iného aj za nezaplataenie splatnej ceny služby bez ohľadu na dĺžku doby do uplynutia doby viazanosti.

Dňa 14.8.2008 účastníci konania uzavreli zmluvu s programom „Štedrý paušál“ s kúpou MT xxxxxxxxxxxx za zľavnenú kúpnu cenu 6,31 EUR (190,- Sk) so záväzkom žalovaného zotrvať v zmluvnom vzťahu 24 mesiacov a platiť paušálne mesačne prinajmenšom sumu 499,- Sk (16,56 EUR). Účastníci dohodli aj zmluvnú pokutu 15.000,- Sk (497,91 EUR) okrem iného aj za nezaplataenie splatnej ceny služby bez ohľadu na dĺžku doby do uplynutia doby viazanosti.

Žalovaný nezaplatil cenu poskytnutých služieb za obdobie od 9.10.2008 do 10.11.2008 a za to podľa zmluvných podmienok žalobca uplatnil zmluvnú pokutu 829,85 EUR.

Žalovaný neuhradil faktúry za zúčtovacie obdobie:

2008/10	91,85 EUR	(2767,07 Sk)
2008/11	65,21 EUR	(1964,52 Sk)
2008/12	29,08 EUR	(876,06 Sk)

Z celkovej pohľadávky za služby 186,14 EUR (91,85 + 65,21 + 29,08) žalovaný zaplatil iba 29,08 EUR. Po nerefektovaní žalovaného ani na pokus o pokonávku a na výzvu na dodatočné plnenie žalobca u obidvoch zmlúv zrušil právny vzťah. V predmetnom konaní žalobca teda uplatňuje cenu služby 157,06 EUR (186,14 – 29,08) a zmluvnú pokutu 829,85 EUR.

Na základe tohto skutkového stavu súd čiastočne žalobe vyhovel.

Žalobca sa domáha plnenia zo zmluvy (§ 80 písm. b/ O.s.p.) Podľa čl. 6.2 písm. b/ Všeobecných podmienok poskytovania verejných elektronických komunikačných služieb prostredníctvom verejnej telefónnej siete spoločnosti xxxxxxxxx je účastník povinný platiť cenu za poskytnuté služby. V časti o zaplatenie ceny služieb žalovaný nenamietal žiadnu takú okolnosť, ktorá by spochybňovala pohľadávku žalobcu na zaplatenie ceny telekomunikačných služieb za horeuvedené obdobie. Žalobca služby dodal, žalovaný ich prijal a do vyhlásenia rozsudku za ne nezaplatil. Súd nepodrobil súdnej kontrole cenu služieb, pretože cena bola jasne a zrozumiteľne dohodnutá a z úradnej moci ex offo súd nezistil ani iné okolnosti, ktoré by indikovali vadnosť právneho úkonu v časti ceny služieb. Súd preto v časti zaplatenia ceny za dodané služby žalobe vyhovel, pretože žalovaný ako dlžník má povinnosť z platného záväzku zaplatiť cenu služby (§ 494 Občianskeho zákonníka). Súd priznal podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 nariadenia vlády 87/1995 Z.z. aj úroky z omeškania, vzhľadom na to, že nastala omeškanosť žalovaného s plnením záväzku dňom 20.2.2009.

Takýto záver však súd nemohol urobiť v časti o zmluvnú pokutu. Pokiaľ by súd vyhovel žalobe na zaplatenie zmluvnej pokuty, nielenže by porušil zákon, princípy súkromného práva (princíp proporcionality), ale došlo by aj k porušeniu záväzkov Slovenskej republiky vyplývajúcich z členstva v Európskej únii.

Členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

Smernica zároveň v prílohe vypočítava pre členské štáty ako vzor niektoré zmluvné podmienky, ktoré odporúča transponovať do vnútroštátnych predpisov. Miesto v Smernici má aj „neprimeraná kompenzácia za porušenie záväzku spotrebiteľa“ a s účinnosťou od 1. januára 2008 bola neprimeraná sankcia explicitne zapracovaná medzi neprijateľné podmienky do Občianskeho zákonníka.

Podľa § 53 ods. 1, 4 písm. k/ a 5 Občianskeho zákonníka (OZ) Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne, alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

O tom, že zmluvná pokuta, ktorá plní funkciu paušalizovanej náhrady škody je aj sankciou, by nemali byť žiadne pochybnosti. Žalobca ponúka svoje služby spotrebiteľom prostredníctvom štandardných zmlúv, ktoré má vopred pripravené a v ktorých spotrebiteľia zmluvné podmienky nemôžu ovplyvniť. To platí aj pre zmluvnú pokutu, ktorú žalobca žiada od spotrebiteľov zaplatiť vždy v nezmenenej výške bez ohľadu na to, aký čas zostáva do konca doby viazanosti. Teda reálne môže nastať situácia, že spotrebiteľ zaplatí 23 paušálnych mesačných poplatkov, zostáva mu už iba jeden poplatok a pre jeho nezaplatenie uplatní žalobca rovnakú zmluvnú pokutu, ako v prípade omeškania sa spotrebiteľa už hneď na úvod dvojročného zmluvného vzťahu. Podmienky, za akých žalobca dohoduje zmluvnú pokutu v štandardných zmluvách, poškodzujú spotrebiteľa.

Súd prihliadal k ostatným zmluvným podmienkam, k povahe služby, k okolnostiam zmluvy a inej zmluve (čl. 4 ods. 1 Smernice). Aj keď žalobca výslovne neoznačil zmluvu podľa toho, aký typ podľa Občianskeho zákonníka reprezentuje, časť zmluvy o pripojení týkajúca sa kúpy telefónu predstavuje kúpnu zmluvu, ktorá je zároveň viazanou zmluvou k zmluve o pripojení. Za relevantnú treba považovať skutočnosť, že zmluvná pokuta má zohľadňovať zľavnenú cenu mobilného telefónu a v prípade predčasného ukončenia garantovať návratnosť prostriedkov investovaných do zľavy pri odpredaji telefónu. Zmluvná pokuta má však aj iný a to nežiaduci rozmer. Zmluvná pokuta neprimerane ukracuje spotrebiteľa.

Už pri spomínanej situácii, ak by išlo o nezaplatenie posledného mesačného paušálneho poplatku, tak by napríklad pri zmluve č. xxxxxxxx zmluvná pokuta 497,91 EUR vo vzťahu k mesačnému poplatku 16,56 EUR predstavovala tridsaťnásobok. Z pohľadu náhrady škody je takáto zmluvná pokuta neobhájiteľná aj z dôvodu, že podľa zmluvy nárok žalobcu na náhradu škody prevyšujúcej zmluvnú pokutu nie je dotknutý (čl. 2.5 Dodatkov k predmetným zmluvám).

Žalovaný porušil zmluvu v prvom roku zmluvného vzťahu a teda sa môže javiť, že v jeho prípade obavy z poškodzovania spotrebiteľa nie sú namieste. Súdna kontrola štandardných zmlúv je však postavená na absolútnej neplatnosti neprijateľných klauzúl a bolo by v rozpore s cieľom Smernice, ak by sa pred neprijateľnou podmienkou jeden spotrebiteľ chránil a druhý nie. Rozhodujúce je že problémová zmluvná podmienka v spotrebiteľskej zmluve je objektívne spôsobilá poškodiť spotrebiteľa a nie je rozhodujúca vôľa zmluvných strán. Do pozornosti súd dáva Doplňujúce formálne oznámenie Európskej komisie z 27.11.2008 č. 2007/2495, v ktorom sa okrem iného uvádza:

„V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že čl. 4 ods. 1 Smernice sa nezameriava na vôľu účastníkov, ale skôr na všeobecný pojem nekalých okolností. To sa odchyľuje od tradičnej zásady zmluvného práva, ktorou je suverenita účastníkov pri prejave vôle. V zmysle ustálenej judikatúry Súdneho dvora je ochrana zavedená Smernicou založená na myšlienke, že spotrebiteľ je vzhľadom na dodávateľa alebo predávajúceho v slabšej pozícii, pokiaľ ide o schopnosť vyjednávať a úroveň jeho znalosti.“

Obligatórnosť zásahu je opodstatnená, ak spotrebiteľovi súd podľa procesného poriadku (§ 5 O.s.p.) nemôže poskytnúť poučenie o hmotnom práve. Dôležitým rozhodnutím je rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Océano Grupo Editorial SA a Rocío Murciano Quintero (C-240/98) a medzi Salvat Editores SA a José M. Sánchez Alcón Prades a spol., spojené prípady C-240/98 a C-244/98, z ktorého je zrejmá aj obligatórnosť zásahu súdu proti nekalej podmienke: Cieľ Článku 6 Smernice, ktorý od členských štátov vyžaduje stanoviť, že nečestné podmienky nie sú pre spotrebiteľa zaväzujúce, by sa nedosiahol, keby bol spotrebiteľ sám povinný vystúpiť proti nečestnej povahe takých podmienok. V sporoch, kde zahrnuté sumy sú často obmedzené, môžu byť právnické poplatky vyššie než vložená čiastka, čo môže spotrebiteľa odradiť, aby napadol použitie nečestnej podmienky. V počte členských štátov procedurálne predpisy umožňujú jednotlivcom brániť sa v takých konaniach a je reálne riziko, že spotrebiteľ kvôli neznalosti práva nespochybní podmienku prednesenú proti nemu. Z toho vyplýva, že účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť, len ak národný súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť podmienky tohto druhu na svoj vlastný návrh.

Súd nevidel riešenie len v čiastočnej neplatnosti zmluvnej pokuty a je aj problematické nastaviť výšku zmluvnej pokuty, aby plnila význam pre dodávateľa a nepoškodzovala spotrebiteľa. Len čiastočné zneplatnenie zmluvnej pokuty by navyiac nieslo riziko, že žalobcu by neodradilo takéto opatrenie, pretože v prípade súdnej kontroly by bola len sporadicky zmluvná pokuta zmoderovaná, ale predsa len by zostala a neprimerane by regulovala vzťahy neurčitého počtu spotrebiteľov. Aj tento význam má oprávnenie súdu podľa § 153 ods. 3,4 O.s.p., ktoré umožňuje súdu aj bez návrhu rozhodnúť o neplatnosti zmluvnej podmienky v štandardnej formulárovej zmluve. Opatrenia proti nečestným klauzulám musia byť efektívne a odradzujúce (čl. 7 ods. 1 Smernice).

Z neplatnej zmluvnej podmienky nevzniklo žalobcovi právo na plnenie a žalovanému povinnosť plniť. Súd preto žalobu o plnenie zo zmluvnej pokuty zamietol.

Súd rozhodol v neprítomnosti účastníkov, pretože žiadny z nich nepožiadal pojednávanie odročiť (§101 ods. 2 O.s.p.). Vzhľadom na výsledok sporu súd už splátky nepovolil.

Vzhľadom na čiastočný úspech žalobcu súd podľa § 142 ods. 2 O.s.p. rozhodol, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov konania právo.

Poučenie: Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 251 ods. 1 O.s.p., ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.

Prešov, dňa 16.8.2010

JUDr. Eva Straková
sudkyňa

Za správnosť vyhotovenia:
Anna Zvijáková

